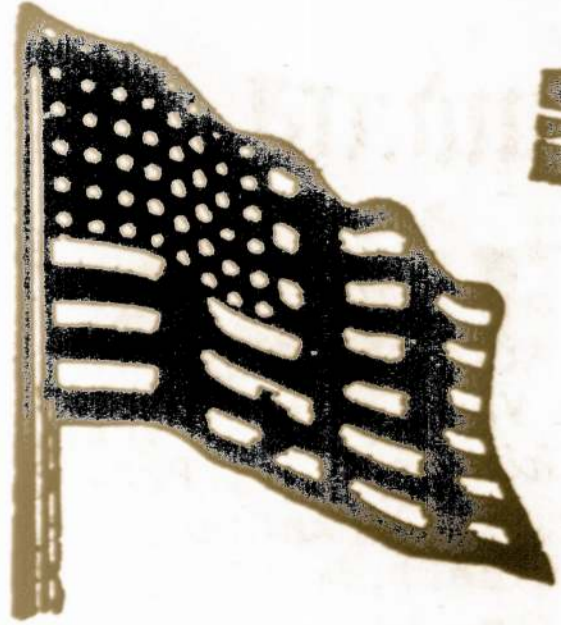

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 545 8198

PRICE 50 CENTS

MARCH 7 - 1983

AUŠROS METAI

NR. 5.

SUSIVIENIJIMAS KOVOJE UŽ LAISVĄ

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

(SLA Prezidento Povilo P. Dargio kalba minint Vasario 16-tą, SLA Centre, New Yorke, Vasario 27 d., 1983 m.)

Minint Vasario 16-tąją lietuviams didžiąją istorinę dieną, pačią didžiausią Nepriklausomos Lietuvos šventę, nėra prisiminti ir iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje gyvenimo... Tai darytina gerai žinant, kad tarp Lietuvos patriotiniai valstybinės dienos ir patriotiniai valstybinio SUSIVIENIJIMO Amerikoje yra vidinis ryšys, visais laikais jungęs ir dabar vieną su kitu tebejungiantis...

Kaip žinoma, Vasario 16-toji visiems lietuviams svarbi diena, dėl tos dienos Lietuvos Tarybos nutarimo, paskelbto 1918 metais Vilniuje. Tai buvo, yra ir liks visai ateičiai palyginamai didelis ir svarbus nutarimas su jo giliu neišdylančiu pėdsaku. Ir jeigu dar kam kiltų klausimas, kuo anas Vilniaus nutarimas yra nepriylgstamai brangus, tai atsakymas nesunkiai gaunamas pačiu pirmuoju žvilgsniu į aną NUTARIMĄ...

Ten pasakyta pagrindiniai aukso žodžiai: "LIETUVOS TARYBA... skelbia atstatanti... Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiriančią nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis"

Tais žodžiais buvo paskelbta ne kas kita, o LIETUVAI LAISVĖ, išakmiai kalbant - buvo paskelbta lietuvių tautai laisvė...

Anuo metu jos-tos laisvės - pajutimas ir drąsa bei ryžtas - griebtis priemonių tai laisvei užtikrinti yra įsikūniję į Vasario 16-tąją dieną. Tad ši diena, virš visko, lietuviams reiškia laisvę.

Lietuvos laisvei buvo jautrus ir SLA nariai, jautrus nuo seniai. Kai šiais metais yra minima Vasario 16-toji, mano atmintin ateina įdomus atsitikimas iš SLA 1902 metų Seimo. Įvykis, buvęs prieš 81 metus, neabejojamai, yra senas laikas, tačiau kartą žinotas-tuoju atgyja ir vėl, kai tik menam tautos laisvę. Štai, ano Seimo dalis.

1902 m. gegužės 22 dieną susirinkus 65 atstovams iš 59 kuopų į SLA 17-tai Seimą Bostone, pat Seimo pra-

džioje iškilo staigmena. Seimo maršalka atidaro duris ir visas Seimas mato įeinantį būrį, lyg gulbių, baltai apsirengusių merginų.

Jos nešė gėles, gražų-didelį vainiką ir dainavo tokius šiam Seimui pritaikytus žodžius:

"Be despotų lai gyvuoja
Čionai mūsų tauta,
Skaisti, rami tebujoja
Kaip žolynuose rūta.

Garbus Seime mūs tautos,
Būdamas be prietarų
Meldžiam, priimk dovanėlę
Nuo Lietuvos dukterų."

Tos baltosios Lietuvos dukros jautriai dainavo ir artinosi prie prezidiumo stalo.

Pabaigusios Seimo prezidiumui pagarbiai nusilenkė ir prezidiumo stalą papuošė gražiomis gėlėmis.

Čia matom, kad ano meto Lietuvos dukros dainavo ne ką kitą, o laisvės dainą. Ir kai taip sumanytomis staigmena iškilėmis buvo tai atlikta, tai ta pati istorinė-kronika duoda ir tokią papildomą žinią: "Šita regykla delegatus taip sugriaudino, kad kiekvieno akys buvo rasotos"

Vadinasi, ne vien Lietuvos dukros dainavo apie laisvę, ją jautriai išgyveno ir visi Seimo atstovai, ir visi, kurie aname Seime buvo.

Laikas bėgo metais, Lietuva vargo, bet gi... ir budo. Kai 1916 m. birželio 10 d. Lietuvoje 12 pradininkų, su dr. J. Basanavičium priešakyje, Vokietijos vyriausiam rytų karo vadui įteikė du memorandumus dėl Lietuvos ateities, jos laisvės, tai 1916 m. tą pačią dieną SLA Seime buvo priimtos dvi rezoliucijos taip pat Lietuvos laisvės reikalą, kurių viena buvo kreipiamasi į Amerikos Kongresą su pirmaujančiu dr. J. Šliūpo parašu...

Toks, iš anksto nesutartas, bet net tą pačią dieną Lietuvos laisvei iškovoti pastangų supuolimas Vilniuje ir Pitsburghe, Lietuvoje ir Amerikoje, rodo, kokio tampraus dvasinio ryšio būta Susivienijimo su Lietuva.

(Nukelta į pusl.2)

Linksmų Velykų švenčių!

Velykos — Laisvės pavasaris — Viltis į Lietuvos prisikėlimą

Žmonės senovėje daug daugiau priklausė nuo gamtos malonių, negu mes. Žiema slėgė daug sunkiau negu dabar. Todėl nenuostabu, jei pirmieji pavasario reiškiniai buvo sutinkami džiaugsmingai ir net su tam tikromis apeigomis. Šiame pavasario sutikime ir sveikinime glūdi visa dabartinių švenčių prasmė. Grįžta mieloji šaulutė, tirpindama sniegą ir ledus. Atbundanti gamta nusikrato savo engėjo ir atgauna laisvę. Šviesa laimi ir triumfuoja...

Šį persilaužimą ir pavasario atėjimą mūsų protėviai atžymėdavo ne vien tikinčiomis ceremonijom, bet ir pasilinksminimais, vaišėmis, sveikinimais. Ta proga išgerdavo nemažai alučio, midaus.

Jaunimas vaikščiodavo iš vienos sodybos į kitą, dainuodami ir sveikindami kits kitą.

Šių švenčių proga pasireiškia žmonėse optimizmo, pasitikėjimo nuotaika.

Regimas šviesos laimėjimas padrašina kūrybinį darbą, skatina kovoti su priešingumais ir gyvenimo sunkenybėmis.

Ši Velykų švenčių ypatybė pasiliko gyva ir mūsų laikuose. Šiandien, kai tamsybės pajėgos uždengė ir prispaudė tiek daug kraštų ir milijonus žmonių, viltis į šviesos laimėjimą, į laisvės pavasario atėjimą, pasilieka stipri ir nenugalėta.

Šiuo žvilgsniu Velykų šventės suteikia mums naujo įkvėpimo, naujos vilties į Lietuvos prisikėlimą.

ŠAUKIAMA AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ KONFERENCIJA Lietuvos Pasiuntinybės Rūmų atnaujinimo reikalui

Lietuvos Pasiuntinybės Rūmų Restauravimo komiteto Vajaus komisija šaukia visų Amerikos Lietuvių Organizacijų atstovų susirinkimą 1983 m. balandžio 10 d. 3 val. po pietų ALTO patalpose, 2606 West

63rd St., Chicago, IL. 60629. Organizacijos prašomos siųsti po vieną atstovą. Šiomis dienomis siuntinėjami laišakai - kvietimai.

Šiam reikalui jau suaukota 102,000 dolerių, tačiau dar trūksta apie 18,000 dolerių būtiniausių remonto darbų užbaigimui. Lėšų telkimas ir darbai turėtų būti užbaigti iki gegužės 1 dienos.

Kiekvieno lietuvių tautinė pareiga - prisidėti prie Amerikos sostinėje esančios Nepriklausomos Lietuvos nuosavybės tinkamo išlaikymo. Šiam reikalui nėra viena auka nėra per maža.

Papildomas aukas prašome siųsti Pasiuntinybės adresu: LITHUANIAN LEGATION, 2622 Sixteenth Street, N.W. Washington, D.C. 20009.

Chicagoje, norintieji, kad aukos būtų paimitos iš namų, prašomi kreiptis telefonu 778 - 0333 į p. Kazimierą Leonaitienę.

LPRRK Vajaus komisiją sudaro: pirm. Jonas Talandis, vicepirm. G.J. Lazauskas, vicepirm. dr. Jonas Valaitis, sekr. Juozas Ivanauskas ir Kazimiera Leonaitienė. Bendro komiteto pirmininku yra prof. dr. Jonas Genys, Washington, D.C.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE tradicinis Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo minėjimas įvyko šiais metais vasario 27 dieną SLA Centro patalpose, New Yorke. Pagrindines kalbas pasakė Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke Anicetas Simutis ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas Povilas P. Dargis. Invokaciją sukalbėjo kunigas Vytautas Palubinskas. Nuotraukose: organizacijų atstovai, SLA nariai ir svečiai minėjimo metu, kalba SLA prezidentas ir Sandaros centro valdybos pirmininkas Povilas P. Dargis. (Nuotrauka: Ch. Binkins)

Šio numerio išleidimo data - 1983 m. kovo 23 d.

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789
or (312) - 543 -8198.

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00

UŽSAKYMŲ KAINA:
Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
Užsienyje metams \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

Lithuanian National League of America

ALT SANDAROS CENTRO VALDYBA:
pirmininkas - Povilas P. Dargis,
pirmasis vicepirmininkas - Aleksandras J. Chaplikas,
antrasis vicepirmininkas - Julius R. Kuzas,
centro v-bos sekr. ir organo Sandaros redaktorius - Grožvydas J. Lazauskas,
centro valdybos išd. - Hildė Kuzienė,
Centro valdybos vicepirmininkai:
Alena Devenienė, Antanas Andriulionis,
dr. Algirdas Budreckis, dr. Vytautas P. Dargis, Vyto Uznys.
Kontrolės komisija: Ona Jagėla, Edita Rimkus ir Jonas Galminas.

Švietimo komisija: Alfonsas Baika (Boston, MA), Edvina Vankus (Miami, FL), Edvardas Boreiša (Chicago, IL.), Petras Bružas (Chicago, IL.), Antanas Sukauskas (Detroit, Mich.), dr. Algirdas Budreckis (Boston, MA.), Vaclavas Prūsas (Chicago, IL.), Juozas Ruokis (Los Angeles, CA), Stepas Paulauskas (Cicero, IL), Elena Prekerienė (NY).
Teisinis patarėjas: dr. Kazys Sidlauskas
ALT SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAS:
840 West 33rd Street, Chicago, IL. 60608.

(Tęsinys iš pusl. 1)

SUSIVIENIJIMAS KOVOJE UŽ LAISVĄ NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

1916 m. SLA Seime priimta dar viena ypatinga rezoliucija dėl nukentėjusių nuo karo Lietuvoje, pagal ją skubom suaukota \$ 2,000 nukentėjusiems sušelpiti, rodo SLA ne vien politinį rūpestį, bet ir jo brolišką labdarumą saviesiems tėvynėje.

Tad šiandien galime tvirtinti, kad 1918 metais laisvės jautimas Lietuvoje ir tos pačios laisvės pranginimas SUSIVIENIJIME LIETUVIŲ AMERIKOJE buvo tas vidinis ryšys, toji dvasinė galia jėga, jungusi SLA ir su didžiąja Vasario 16-tąja.

Susivienijimas veikė greitai, tartum susitaręs, bendruoju visos Lietuvos ritmu žygyje į laisvę, gyveno nepriklausomos Lietuvos gyvenimo supratimu, ano gyvenimo rūpesčiais.

Juk ne kas kitas, o SLA ugdytojas Bronius Balutis dalyvavo ir sekretoriavo Lietuvių Delegacijai Paryžiuje - Versalyje, sprendžiant tautų apsisprendimą NEPRIKLAUSOMAM GYVENIMUI.

Juk ne kas kitas, o SLA buvęs prezidentas Stasys Gegužis pirmininkavo surenkant ir įteikiant JAV prezidentui Hardingui vieną milijoną parašų, reikalaujant LIETUVAI LAISVĖS IR NEPRIKLAUSOMYBĖS.

O gi kitas didis SLA veikėjas advokatas Bagdžiūnas - Borden pirmininkavo sukeltant lėšas "LAISVĖS VARPŲ",

kuris buvo nuvežtas į Lietuvą ir įteiktas LIETUVOS KARO MUZIEJUI.

Mes didžiuojamės buvusių ilgamečių SLA Sekretorium Dr. Viniku, kuris buvo pirmasis LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSTOVYBĖS sekretoriumi Washingtone. Ir jo buvimo metu buvo įsigyti dabartiniai LIETUVOS ATSTOVYBĖS namai, Washingtone.

Mes su pagarba prisimename du didžiuosius aušrininkus, dr. Joną Basanavičių ir dr. Joną Šliūpą, nes jie abu yra SLA GARBĖS NARIAI, Na, o dr. Jonas Šliūpas buvo vienas iš sumanytojų ir įkūrėjų SUSIVIENIJIMO lietuvių Amerikoje.

Ir šiandien Lietuva yra gyva SUSIVIENIJIMO gyvenime, kaip lygiai yra gyva Vasario 16-toji. Mūsų brangiame Susivienijime visi grūdinkim viltis, kurios stiprintų mūsų pastangose, kas būtų, Lietuvą gelbėti iš raudonosios okupacijos, gelbėti jai laimėti tą laisvę, kurią ji buvo paskelbusi 1918-tais metais, Vasario 16 dieną, kurią ji pelnytai turėjo ir aiškiai pateisino savo garbingą politiką tarpvalstybiniame gyvenime....

Didingoji laisvės statula, šiandien Lietuvoje paniekinta okupantų, turi būti atstatyta į jai priklausanti garbė.

Visi kaip vienas į darbą ir kovą už LAISVĄ ir NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ!

Povilas P. Dargis
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
Prezidentas

ANTANAS ANDRIULIONIS SVEIKSTA

Bostono Sandaros kuopos veikėjas Antanas Andriulionis sausio 19 d. turėjo operaciją, bet po kelių savaičių jam vėl teko grįžti į ligoninę. Dabar jis po truputį sveiksta.

Antanas Andriulionis, siųsdamas Sandarai \$ 25 paramą linki sėkmės Sandaros štabui.

Visi sandariečiai linki jam greitai pasveikti.

"MEMORIES OF LITHUANIA" RADIO HOURS

Dr. J. J. Stukas, Dir.

234 SUNLIT DRIVE

Watchung, N. J. 07060

NEW YORK - NEW JERSEY.

NAUJAS LAIKAS

"Lietuvos Atsiminimų" radijo valanda, kuriai vadovauja Prof. Dr. Jokubas Stukas, nuo 1983 m. KOVO 4 d., penktadienį, transliuojama iš WEVD stoties (97.9 FM banga) kiekvieno PENKTADIENIO VAKARĄ nuo 10 - 11 val. vakaro.

"Lietuvos Atsiminimų" gyvavimo 42-rosioms metinėms paminėti, 1983 m. Balandžio 30 d., šeštadienį, Šv. Trejybės lietuvių parapijos salėje, Newark, N.J. ruošiamas iškilmingas Radijo Banketas bei Balius su gražia meline programa. Pradžią - 7 v.v.

GAUSUS VASARIO 16 MINĖJIMAS WASHINGTONĖ, D.C.

Kongrese Vasario 16 minėjimams vadovaujant senatoriui Charles H. Percy ir kongresmeniui Frank Annunzio, prieš Maskvos spaudą pasisakė, keldami lietuvių teisę į laisvę, 16 senatorių ir 66 kongresmenai.

Prez. R. Reagan paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Dieną.

Visiems, kėlusiems Lietuvos laisvės reikalą, Amerikos Lietuvių Taryba pasiuntė padėkos raštus.

HABSBURGAS RYŽTINGAI DIRBS DĖL LIETUVOS IŠLAISVINIMO

Įtakingas Europos parlamento narys Otto Von Habsburg, buvusio Austrijos imperatoriaus sūnus, gavęs iškarpa iš lietuvių laikraščių (Sandaros ir kt.) apie Europos parlamentą, autoriui kun. dr. J. Prunskui į Altą atsuntė laišką, kuriame rašo: "Gaunu malonią progą pareikšti, kaip buvau laimingas galėjęs su Jumis susitikti ir esu dėkingas, kad šia proga atvykote aplankyti mūsų parlamentą. Aš taip pat noriu Jus užtikrinti, kad mes tęsime savo pastangas ir neleisime šio reikalo užmigdyti. Pirmasis pasisekimas mus įpareigoja".

EUROPOS PARLAMENTO ATSTOVAI IŠKĖLĖ RELIGIJOS PERSEKIOJIMO KLAUSIMĄ OKUP. LIETUVOJE

Dvidešimt vienas Europos Parlamento narys 1983 m. vasario 12 d. Europos Parlamente iškėlė didėjančio religinio persekiojimo Lietuvoje klausimą. Kaip vėliausią pavyzdį parlamentarai paminėjo KUN. ALFONSO SVARINSKO suėmimą.

Minėtoji Europos Parlamento atstovų grupė pareiškė dėsianti visas pastangas, kad būtų išlaisvinti kun. A. Svarinskas ir kiti už religiją persekiojami lietuviai.

BOSTON, MASS

Vasario 3 d. JAV LB VRT pirm. dr. Algirdas Budreckis dalyvavo Massachusetts Universiteto stoties (WUMB 91.9 fm) Bostone "From the Source" pašnekesio pobūdžio programoje. Vasario 16 d. minėjimui buvo skirta valanda laiko. Jie kalbėjo apie dabartinę Lietuvos okupaciją, savilaidos spaudą, pasipriešinimą rusui okupantui, ir apie religijos būklę. Eilė klausytojų telefonais pateikė klausimus, jų tarpe Lietuvos Vyčių veikėjas Joseph White ir ALTO Bostono skyriaus pirm. inž. Aleksandras Chaplikas.

Pažymėtina, kad Stoties generalinė vedėja yra lietuvių kilmės Patricia Monteith. Pažadėjo ateity lietuviams skirti laiko pasisakyti apie priverstinius darbus Sibire ir apie OSI saugaliavimą.

WORCHESTER, MASS

JUOZAS KRASINSKAS JAU 60 METŲ KAIP SANDARIETIS

Ilgametis Sandaros skaitytojas ir rėmėjas Juozas Krasinskas pereinantis metais siųsdamas prenumeratą ir auką kartu Sandarai prisiuntė savo archyve rastą seną 1923 m. Sandaros Namų Fondo atsišaukimą, kuriuo kuopos raginamos sutelkti \$ 10,000 kapitalo Sandaros namų Bostone įsigijimui. Pasirašė Sandaros centro sekretorius K.J. Paulauskas ir Sandaros Namų Fondo sekr. Stasys Mockus. Renkant pinigų Sandaros centro valdyba paskirstė visoms kuopoms kvotas, pagal narių skaičių. Tada Worcesterio 16 kuopai buvo skirta surinkti 150 dolerių.

Juozas Krasinskas, siųsdamas šį istorinį atsišaukimą, norėjo įrodyti, kad jam 1982 metais suėjo 59 metai, o 1983 metais sueis 60 metų kai jis yra sandariečiu ir Sandaros rėmėju. Kaip jis rašo, kad jis tik vienas dar gyvena iš tų laikų vietos veikėjų.

Juozas Krasinskas linki visam Sandaros štabui sėkmės, sveikatos ir nepavargti kovojant už Lietuvos išlaisvinimą iš raudonųjų kacapų vergijos.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Rašo A. Pleškys CHICAGOJE

(Tęsinys. Pradžią Sandaros nr. 4)

Pagrindinis minėjimo kalbėtojas buvo dr. Antanas Pranskevičius. Jo paskaita pavadinata: "Pabaltijo valstybės TSRS imperijos sudėtyje; perspektyvos".

Jis pradėjo apžvalgą nuo buvusių prieš 85 metus aplinkybių, kada, žlugus carinės Rusijos monarchijai, susikūrė nepriklausomos Pabaltijo valstybės. Jau tada, esant vidiniams prieštaravimams ir politinėms intrigoms dėl valdžios, naujoji tarybinė Rusijos vyriausybė turėjo visus imperialistinius siekimus, būdingus carinės Rusijos imperijai. Jau tais pačiais 1918 metais, deklaruodama žodžiu teisę į nacionalinę laisvę bei nepriklausomybę, naujoji sovietų Rusija pasiuntė Stalino ir Buniono vadovaujamas armijas prijungti prie TSRS jos prarastus vakarinius imperijos pakraščius. Ir tik dėka tvirtumo, heroiško ir dėl nepaprastos tautų vienybės pavyko šioms valstybėms išsaugoti savo nacionalinį suverenitetą. Deja, sovietų imperialistiniai siekimai iš-

(Nukelta į pusl. 3)

Dar pora nuotraukų iš 1982 m. gruodžio 11 d. Sandaros banketo, kuriame buvo pagerbtas VLIKO pirm. dr. K. Bobelis. Viršutinėje nuotraukoje: RLB veikėjai p. Pocias su svečiais, toliau matyti Sandaros talkininkų stalas - Juozas Blažys, V. Prūsas, p. Boreiša ir kt. apatinėje nuotr.: SLA išd. Euf. Mikulčiūtė su sesute ir kt. viešniomis. (Nuotr. P. Malėtos).

Tęsinys
Pradžia nuo Sandaros nr. 1, 83)

Dr. Algirdas Budreckis

AUŠRININKAI

LAIŠKAS IŠ VAŠINGTONO DEMOKRATIJA IR SPAUDA

Asmens ir jo turto neliečiamybė, žmonių lygybė įstatymų ir teismų aktyse, valdžios atsakingumas valdomiesiems ir žodžio, spaudos, nuomonės laisvės yra valstybės ir laisvų piliečių teisių kertiniai akmenys. Vakarų demokratijų valstybės paprastai pripažįsta šias teises, kaip būtinas sąlygas demokratiškai santvarkai išlaikyti. Diktatūrinės santvarkos vakaruo-

15. PRANAS BUDRIKIS buvo gimęs 1847 m. Kretingos apskr. Skuodo valsč. Didžiosios Palieknės kaime. Prieš 1864 m. baigė Skuodo pradžios mokyklą. Visą amžių ūkininkavo savo ūkyje. Didelis lietuvių raštų mėgėjas, Budrikis su savo kaimynais siuvėju S. Ašokliu ir ūkininku Jurgiu Pabrėža buvo sudaręs "trijukę" lietuvių periodikai platinti. J. Snapelio slapyvardžiu AUŠROS 1885 m. nr. 9 Budrikis įdėjo korespondenciją iš Skuodo.

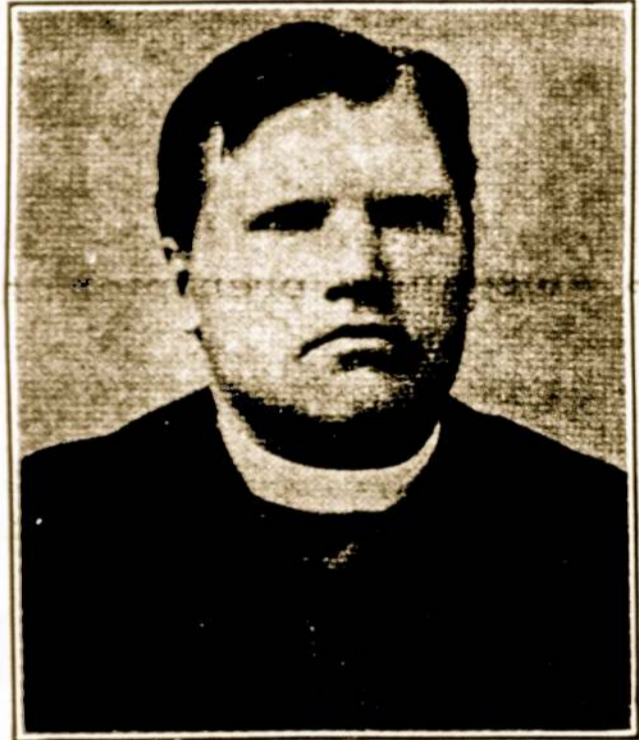
16. KAZYS BUKAVECKAS (gimęs 1855 m. kovo 4 d. Vilkaviškio apskr. Pilviškių valsč. Obšrūtų kaime) mokėsi slaptoji lietuvių mokykloje, Paežerių valsčiaus ir Marijampolės pradžios mokyklose. 1866 m. stojo į Marijampolės gimnaziją, kur išėjo 4 klases. Apsigyveno ūkyje, kurį laiką dirbo Paežerių valsčiaus raštinėje ir pas Vilkaviškio notarą raštininku, valsčiaus teismo posidninku. 1885 m. vedė Mariją Grigaliauskaitę, per kurios patėvį, Kazimierą Pietarą, susigiminiavo su dr. Vincu Pietaru. Bukaveckas jau nuo gimnazijos laikų palaikydavo ryšius su lietuvių veikėjais Kudirka, J. Bulota, Jasulaičiu, Šliūpu, Grinium. Savo ūkyje jis turėjo nuolatinę lietuviškos spaudos slėptuvę. AUŠROJE pats rašinėjo slapyvardžiais BKS, BKV, K. Bukavietis.

17. Kunigas ALEKSANDRAS BURBA (gimęs 1854 m. spalio 30 d. Šiaulių apskr. Kruopių valsč. Pailių viensėdyje) mokėsi Žagarės ir Kruopių pradžios mo-

kyklose tarp 1864 ir 1873. 1877 m. įstojo į Vilniaus gimnaziją. 1882 m. spalio 13 d. buvo išventintas kunigu Vilniaus kunigų seminarijoje. Čia būdamas, pradeda rašyti lietuviškus eilėraščius. AUŠROS kalendoriuje 1885 m. išspausdino "Senybinį aukurą". Nors prolenkiškos Vilniaus vyskupijos vyresnybės kilnojamas iš vienos parapijos į kitą dėl tautiškai lietuviškos veiklos, kunigas Burba rinko tautosaką, platino lietuviškus laikraščius ir ypač prisidėjo prie AUŠROS savo eilėraščiais: 1883 - "Viltis", 1884 - "Lukėkim", "Raginimas", "Vėversėlio giesmė" ir korespondencijomis. Atvykęs Amerikon, iš pradžių drauge su Jonu Šliūpu, tapo lietuvių tautinio atgimimo puoselėtoju Amerikos lietuvių tarpe.

18. Poetas STANISLOVAS DAGILIS buvo gimęs 1843 m. kovo 3 d. Biržų apskr. Mazutiškių kaime. Išėjęs Biržų pradžios mokyklą, ligi 18 metų amžiaus gyveno tėvų ūkyje. Apie 1862 m. Biržų evangeliškų superintendantas Močulskis jį įkeldinius nusiuntė pas vietos vargonininką mokyti. 1869 m. baigė Slucko evangelikų gimnaziją, stojo į Petrapilio istorinį filosofinį institutą, kurį baigė 1873 m. Studentu būdamas, atostogų metu rinko liaudies dainas. Pradėjo lietuviškai rašyti, versdamas A. Mickevičiaus, Sirokomlės ir kitų raštus. Taigi rašė originalią poeziją ir prozą. 1883 m. AUŠROS nr. 1-3 išspausdino "Lietuvių rašliava" savo pavarde ir 1886 m. nr. 1 "Keli žodžiai apie poeziją abelai ir sudėtingą eilių".

19. Apie klieriką ALEKSANDRĄ DAMBRAUSKĄ, gimusį 1860 balandžio 8 Ukmėrgės apskr. Pagirių valsč. Kuronių kaime, galima daug parašyti. Juk savo veikloje buvo Kauno metropolijos bazilikos kapitulės prelatas, įvairiausio turinio, įvairiomis kalbomis parašytų daugelio veikalų autorius, įvairių laikraščių steigėjas, redaktorius ir bendradarbis. Kunigas Dambrauskas buvo linkęs į kabinetinius mokslus, atseit, buvo enciklopedistu. Savo plunksnos karjerą jis pradėjo AUŠROJE 1884 m.

KUN. AL. BURBA

(Tęsinys sek. nr.)

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Rašo
A. Pleškys **CHICAGOJE**

(Atkelta iš pusl. 2)

liko. Tai pasitvirtino ir gėdingame Molotovo - Ribbentropo pakto pasirašyme, t. y. pakto, padėjusio fundamentą Antrajam pasauliniam karui. To laiko politinė situacija pakeitė įvykių eigą Europoje ir pasaulyje, sandėrio tarp socializmo ir nacionalizmo neįvyko. Kas, be abejo, istorinėje perspektyvoje buvo pasmerkta iš pat pradžių. Trečiasis Reichas žlugo dėl savo garbėtroškinių siekių. Tarybų imperija įgavo nepaprastą galybę. Jau 1940 - 41 m. aneksavusi Pabaltijo valstybes, sovietų Rusija paskelbė ne tarybų valdžios įvedimą, o jo atkūrimą šiose nepriklausomose šalyse valdžios, kuri niekad ten neegzistavo. Tuo pačiu, stalininė sovietų Rusija dar kartą atvirai pa-

tvirtino savus paveldėtus iš carinės Rusijos imperijos siekimus, pretenduodama amžiams išlaikyti savo sudėtyje jai priklausiusias vakarines Pabaltijo kolonijas.

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, ant sudegintos Europos griuvėsių, negalėjo būti nei kalbos apie Pabaltijo valstybių suvereniteto atkūrimą. Suvereniteto, paminto Molotovo - Ribbentropo paktu, Potsdamu ir Jalta.

Pasiduodama propagandai apie būk tai artėjančius pakitimus rytinėje Europoje, apie būk tai neišvengiamą Vakarų įsikišimą į pavergtų tautų reikalą, saujelė atsidavusių kovotojų už nacionalinę nepriklausomybę stoji prieš komunistinį gigantą. Jų kelias vedė į savižudybę, jų vaidmuo istorijoje tragiškas ir vertas pasigėrėjimo, bet tikslas jų nebuvo pasiektas. Ir ką gi galėjo padaryti nedidelė grupė ginkluotų žmonių nedidelės šalies, kada susidorojimui stalininiam čekai buvo išduodamos ištisos armijos. Raudonasis gigantas atsakė į tai smurtu, genocidu ir terorui. Buvo sunaikinta, sušaudyta, išvežta į Sibirą arba priversta emigruoti į Vakarus (? A. Pl.) beveik pusė estų

"AUŠROS" ŠIMTMEČIO MINĖJIMAS SANDAROS BANKETAS

Balandžio (April) 23 dieną - Šeštadienį - Pradžia 6 val. vak.

PROGRAMA

- "AUŠROS" SUKAKTIES PROGA KALBĖS "VARPO" REDAKTORIUS ANTANAS KUČYS
- MENINĖ - LITERATŪRINĖ PROGRAMA
- VAKARIENĖ • ŠOKIAI • ŠOKIAUS GROS "VYTIS" ORKESTRAS
- ĮĖJIMAS - AUKA 15 DOLERIŲ ASMENIUI (įskaitant gėrimus)
- STALUS ARBA PAVIENIUS BILJETUS REIKIA UŽSAKYTI IŠ ANKSTO skambinant telefonu p. Teodorai Kuzienei **WA 5 - 8744**

Lietuvių Tautiniuos

Namuos

6422 So. Kedzie Ave.

Chicago, IL.

RENGIMO KOMITETAS: Dr. Vytautas Dargis (Sandaros 77 kp. vicepirm.), Edvardas Boreiša, Alfonsas Kizlaitis (Sandaros 25 kp. pirm.), Teodora Kuzienė, G.J. Lazauskas.

se ir rytuose remiasi įvairių pobūdžių aiškinimais, kodėl dalis ar visos šios teisės turi būti mažinamos ar suvaržomos.

Žmonių teisės gali būti idealizuotos valstybių konstitucijose ir įstatymuose, valdžios gali būti balsuotojų renkamos, bet nė vienas iš šių faktų neįajduoja demokratiškos santvarkos tol, kol valstybė ir jos vyriausybė nėra atsakingos valdomiesiems. Šis atsakingumas valdomiesiems gali būti išlaikytas tik tuomet, jei valdomieji turi teisę laisvai nuomonę reikšti ir ją skelbti. Žodžio ir spaudos laisvė yra todėl pagrindinė sąlyga laisvos valstybinės santvarkos išlaikymui.

Daugelis žmonių, stebėdami spaudos poreiškius, pasisako, kad teisė reikšti nuomonę yra dažnai piktnauduojama arba demagogijai skleisti arba spaudos pasipelnymo tikslais. Tikrai, šios pastabos nėra be pagrindo. Kai kurių žmonių pasiūlymai, nuomonės ir spaudos laisvę suvaržyti įstatymais, tačiau, yra daugumos galvojančių priimami su pasibaisėjimu, nes yra nujaučiama, kad pirmą suvaržymą įvedus, rasis naujos priežastys varžymus praplėsti ir bus atsisakyta pačios svarbiausios demokratinės santvarkos apsaugos priemonės.

Pornografija, pavyzdžiui, yra paprastai nepageidautina, gal net kenksminga įtaka. Daug kartų teismai bandė apspęsti pornografijos sąvoką, tačiau iki šiol tai nepavyko. Vieniems erotiškias kūrinys yra menas, kitiems - pornografija. Nešvankūs žodžiai daugeliui režia ausi, o kitiems jie yra kasdieninio žodyno dalis. Rašytojas, vaizduodamas gyvenimą, jį aprašo toki, kokį jis mato ir nenori, kad jo menas būtų cenzuruojamas. Taigi, išraiškos laisvų suvaržymų pasiūlymai suaugusių plotmėje nėra lengvai išsprendžiami.

Bet kokios bendruomenės gyvenime kiekviena laisvė nėra absoliuti laisvė, bet yra saistyta atsakomybėmis. Taip yra ir su nuosavybės ir spaudos laisve. Tie, kurie šiomis laisvėmis naudojasi, privalo jas naudoti konstruktyviai, tai yra, ne kenkti, bet gerinti padėtį. Tai yra morališka atsakomybė.

Nuomonės ir spaudos laisvė yra griežčiau apibrėžta įstatymų aktyse. Įstatymai leidžia kritikuoti santvarką, bet neleidžia valstybės santvarkos griauti skatinant sukilimus, revoliucijas, pasipriešinimą jėga. Įstatymai taip pat neleidžia kitų žmonių įžeidinėti ar juos kaltinti įvykdžius nusikaltrimus, neturint tam įrodymų. Vienok, niekas nedraudžia laikraščiu skelbti tik blogas naujienas, ieškoti sensacijų, riboti turinį tik tikiybos, filosofijos ar teorietiškais straipsniais ir pan., tol, kol leidėjas ir redaktorius priima atsakomybę ir pasiduoda įstatymiškiems teismų sprendimams už savo veiksmus.

Yra žmonių, kurie nori savo mintis skelbti slėpdami savo vardą - anonimiškai. Įstatymai net ir to nedraudžia, nes vadovaudamiesi nuomone, kad anonimiška išraiška gali būti prokuratūros arba pailiestų asmenų išaiškinta, jei tai būtų reikalinga.

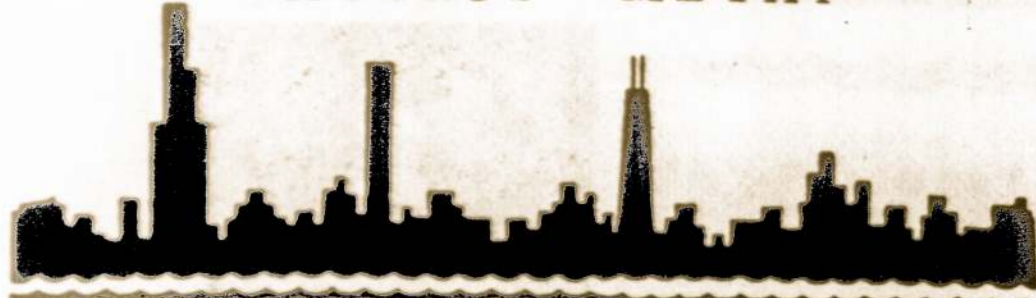
Vienu metu lietuvių spaudoje prof. Viktoras Biržiška labai jautriai pasisakė prieš slapyvardžiais pasirašytus straipsnius. Panašių išpuolių prieš pseudonimus ir anonimiškus rašinius pasitaikė ir vėliau. Be abejo, tikru autoriaus vardu pasirašytos mintys yra asmeniškėsnes ir gali būti vertinamos ne vien dėl jų turinio, bet vertinant ir jų autorių. Iš kitos pusės, jei autoriui rūpi nuomonės paskelbimas, jis gali norėti, kad nuomonė būtų vertinama atskirai - nesiremiant jos autoriaus autoritetu. Dar, jei autorius atstovauja kokiam sąjūdžiui, jis gali nenorėti, kad jo mintys būtų priskiriamos per jį ir jo atstovaujamam sąjūdžiui, organizacijai ar organui. Tačiau priežastis, kuri verčia autorių slėpti, gali būti, pavyzdžiui, darbovietės draudimas niekur, nei žodžiu, nei raštu nepasisakyti iš anksto negavus leidimo. Okupuotoje Lietuvoje neviešojo (pogrindžio, saviveiklinė) spauda nenurodo nei leidėjo, nei autoriaus tikrosios pavardės. Žinant Sovietų režimo sąlygas, to negalima kaltinti.

Matome, kad slapyvardžių naudojimas gali būti ir paaiškintas, pateisintas daugeliu priežasčių. Autorių slėpimas už slapyvardės esmėje nėra nei neetiškias, nei blogas ir todėl nėra teisinga jį, kaip prof. Viktoras Biržiška išsireiškė, vadinti "spaudos banditizmu". Slapyvardžio naudojimas stengiantis apsisaugoti nuo atsakomybės už pareiktas mintis yra, tačiau, ne tik neetiškias, bet kartais gali būti ir baudžiamas.

1983-3-2

L. Kasiulis

AUŠROS METAI

CHICAGOJ
IR APYLINKĖSEKONGRESO VĒLIAVA
LIETUVIŲ PARAPIJAI

Lietuvos nepriklausomybės minėjimo metu vasario 16 d., ant JAV kongreso rūmų plevėsavusi vėliava, kongresmeno Frank Annunzio rūpesčiu, atsiūsta kun. Ant. Zakaraskui, kaip dovana lietuvių parapijai. Kun. A. Zakaraskas, Amerikos Lietuvių Tarybos rekomendavimu, buvo pakviestas sukalbėti invokaciją kongrese minint Lietuvos nepriklausomybę.

ŠAULIŲ RINKTINĖJE

Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinėje jau kuris laikas yra nusistovėjusi tradicija vasario mėn. ruošti užgavėnių - blynų vakarą.

Susirinkus vakaro dalyviams, sveikinimo žodį tarė Rinktinės vice pirm. J. Mackonis. Stalai buvo apkrauti įvairiais užkandžiais. Visas tai rūpestingai paruošė moterų skyriaus vadovė, garbės šaulė Marija Dapkienė su sesėm - pagalbininkėm.

Meninei programai vadovavo gabi ir talentinga pianistė, Chicagos Moterų Okteto vadovė Bronė Variakojienė, Pradžioje Bronė Stravinskienė apibūdino užgavėnių papročius, daugiausiai atliekamus Žemaitijoje.

Po to buvo inscenuota trumpa dainelė "Čigonė", kurią išpildė moterų oktetas.

Toliau sekė graži patriotinė dainelė: "Vai pūtė, pūtė"... kurią išpildė gražiabalsė Bronė Stravinskienė.

Programos pajvairinimui okteto va-

dovė B. Variakojienė padeklamavo savo kūrybos įdomų feljetoną.

Programos pabaigai dar buvo nuotaikingai sudainuotos kelios linksmos dainelės.

Moterų oktetas susideda iš gražiai pasipuošusių ponų: Bronė Variakojienė - vadovė, Bronė Stravinskienė, Marija Radzevičienė, Marija Jonikienė, Pranė Pankienė, Izabelė Pocienė, Marija Barienė ir Janė Paškevičienė.

Programą paruošė meno kuopelės vadovas, garbės šaulys, vice pirm. Juozas Petrauskas.

Juozas Skeivys

LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMŲ
STIPENDIJOS

Ir šiais metais Lietuvių Prekybos Rūmų stipendijos bus skiriamos gabesniems lietuvių kilmės studentams, pagal jų kvalifikacijas.

Šiais metais numatyta pagal sąmatą skirti penkias ar šešias stipendijas po 1,000 dolerių.

Lietuvių Prekybos Rūmai yra išmokėję jau 89-nias stipendijas reikalingiems pagalbos studentams. Komitetą sudaro pirm. Vyto Shukis ir nariai: Julius Kuzas, Bruno Gramont, Juozas Bacevičius ir John G. Evans, Jr.

Tuo suinteresuoti studentai gali kreiptis dėl anketų į Bruno Gramont, 6640 South Fairfield Ave., Chicago, Illinois, 60629 arba Juozui Bacevičiui, 6529 So. Kedzie Ave, Chicago, 60629. Telefonai 778-7835 arba 778-2233.

Užpildytos anketos turi būti gražintos iki 1983 m. balandžio 15 dienos.

METINIS SUSIRINKIMAS

(R) LB Brighton Parko apylinkės visuotinis-metinis susirinkimas šaukiamas 1983 m. kovo 27 d. (sekmadienį) 2 val. po pietų Vyčių salėje 2455 W 47th Str., Chicago, IL. Nariai ir prijuočiantieji maloniai kviečiami atsilankyti. Po susirinkimo draugiškas pasikalbėjimas prie kavutės.

Kviečia apylinkės valdyba

ZARASIŠKIŲ KLUBO 1983 METŲ VALDYBA: Iš kairės į dešinę - Ona Blekienė, parengimų komisijos narė; Petras Blekys, pirmininkas; Elena Kundrotas, parengimų komisijos narė. Antroje eilėje: Alfonsas Čičelis, parengimų komisijos pirmininkas; Kazys Čiuras, vicepirmininkas; Jonas Krumplys, kasininkas; Steve Rudokas, sekretorius.

R. L. B. ŠIMTININKŲ
PAGERBIMO VAKARIENĖ

Iškilmingą Šimtininkų Pagerbimo Vakarienę rengia R. L. B-nės Taryba ir Centro Valdyba š. m. balandžio mėn. 9 d. 7 val. vakaro Vyčių salėje 2455 W. 47th Ave., Chicago, IL.

Iškilmingos vakarienės programa: atidarymas ir garbės ženklelių įteikimas, meninė dalis, kurią atliks solistė Aldona Buntinaitė, šalta ir šilta vakarienė ir kiti įvairumai. Šokiams gros "Gintaro" orkestras. Dalyvavimas - auka 10 dol. asmeniui. Iškilmingos vakarienės metu dar bus galima įteikti savo auką ir tuo padidinti šimtininkų sąrašą.

Visa visuomenė, o labiausiai R. L. B-nės nariai ir prijuočiantieji, maloniai kviečiami šiame nepaprastame rengime gausiai dalyvauti.

Pagerbkime tuos, kurie verti pagarbos!

Norintieji rengime dalyvauti, bet dar neturintieji bilietų, prašomi skambinti šiais telefonais: 434-4645, 434-3713, 863-5135, 523-0148 ir 1-219-365-4184 (Ind.)

Rengimo komitetas

NAKVYNĖS

II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ DALYVIAMS

1983 m. birželio mėn. pabaigoje ir liepos mėn. pradžioje įvykstančioms II PL Dienoms į Čikagą suplauks iš įvairių kraštų tūkstančiai aktyvių dalyvių ir svečių. Jų apnakvinimu rūpinasi specialieji nakvynių komisija, kuri jau susitarė su eile viešbučių ir rezervavo juose vietas dalyviams. Sporto varžybų dalyviai bus apgyvendinti studentų bendrabutyje prie Illinois Universiteto Circle Campus.

Be abejo, daug dalyvių ir svečių bus nuoširdžiai priimti Čikagoje ir apylinkėse gyvenančių savo bičiulių ir pažįstamų namuose.

Nakvynių komisija mano, kad gali būti čikagiškių lietuvių, kurie norėtų

savo namuose priimti ir apnakvinti PL Dienų dalyvius, bet tokių dalyvių nepažįsta. Norintieji tokius dalyvius priimti ir apnakvinti, prašomi skambinti nakvynių komisijos sekretoriui V. Statkui, telefonu (312) 447-6838, pranešant savo adresą, telefono numerį, kiek asmenų norėtų priimti, už atlyginimą ar nemokamai, ir ar galėtų atvykusius atsiimti iš aerodromo ar autobusų stoties.

VPL JAUNIMO KONGRESO
REGISTRACIJOS KOMITETAS

V PLJ Kongreso registracijos komitetą sudaro: Ramutė Kemėžaitė, koordinatorė; Viktoras Juška, registracijos išdininkas; Gilė Liubinskaitė, Ramona Kaveckaitė, Rasa Lintakaitė, Rūta Musonytė.

V PLJ Kongreso būstinės adresas. 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Tel. 312 778-2200. Valandos. - kasdien nuo 6 - 8 val. vak., savaitgaliais nuo 10 val. ryto iki 2 val. p.p.

Guoda Antanaitė registruoja Čikagoje ir apylinkėse gyvenančias šeimas, kurios sutiktų priimti į V PL Jaunimo kongresą atvykstantį iš užsienio lietuviškąjį jaunimą ir jį pagloboti maždaug nuo birželio 25 iki liepos 4 d. Suinteresuoti prašomi pranešti tel. - 434 - 7004

UŽSISAKYKITE SUKAKTUVINĘ "AUSZRĄ"

Lietuvių Istorijos Draugijos valdyba surinko visus numerius pirmo lietuviško laikraščio "AUSZRA", išleisto spaudos draudimo metu M. L. Prūsiose 1883-84-85-86 metais.

"AUSZROS" 100 metų jubiliejaus proga 1983 metais spausdina 2 knygas po 700 puslapių. Knygos bus įristos kietais viršeliais ir kainuos po 17 dol.

Lietuvių Istorijos Draugijos reikalų vedėjos ir kasininkės adresas:

Alicija Rūgytė
6547 S. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629 Tel 312-776-3209

ST. CASIMIR MEMORIALS, INC.

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILL 60655

We have the largest selection of monuments in the City.

SENIAUSIA LIETUVIŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ IR DIRBTUVĖ.

Didžiausias pasirinkimas. Pagal užsakymą šiais metais Lietuvių Tautinėse Kapinėse pastatė didžiulį steigėjams paminklą ir daug kitų. Savininkai Wm. Nelsonas, Jr. ir Lillian F. Dulys. Vienas blokas nuo Liet. šv. Kazimiero kapinių. Telefonas - 233 - 6335.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors progą pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje

MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias
7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106,
kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius
VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Sėkmadieniais uždaryta

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDORA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba:

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEmlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC
2951 W. 63rd Street
CHICAGO, Illinois 60629

Office - 436-7878
Res. 839 - 5568

VLADAS ŠIMAITIS, J. D.
Registered Broker

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKĄ CHICAGOJE

Įstaigos: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

BRIDGEPORT
DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI
IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA

ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.

WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH

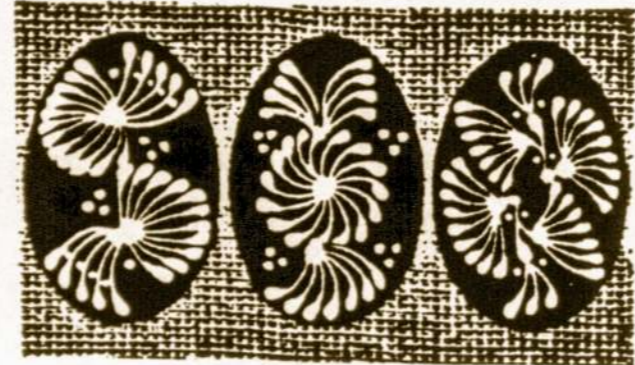
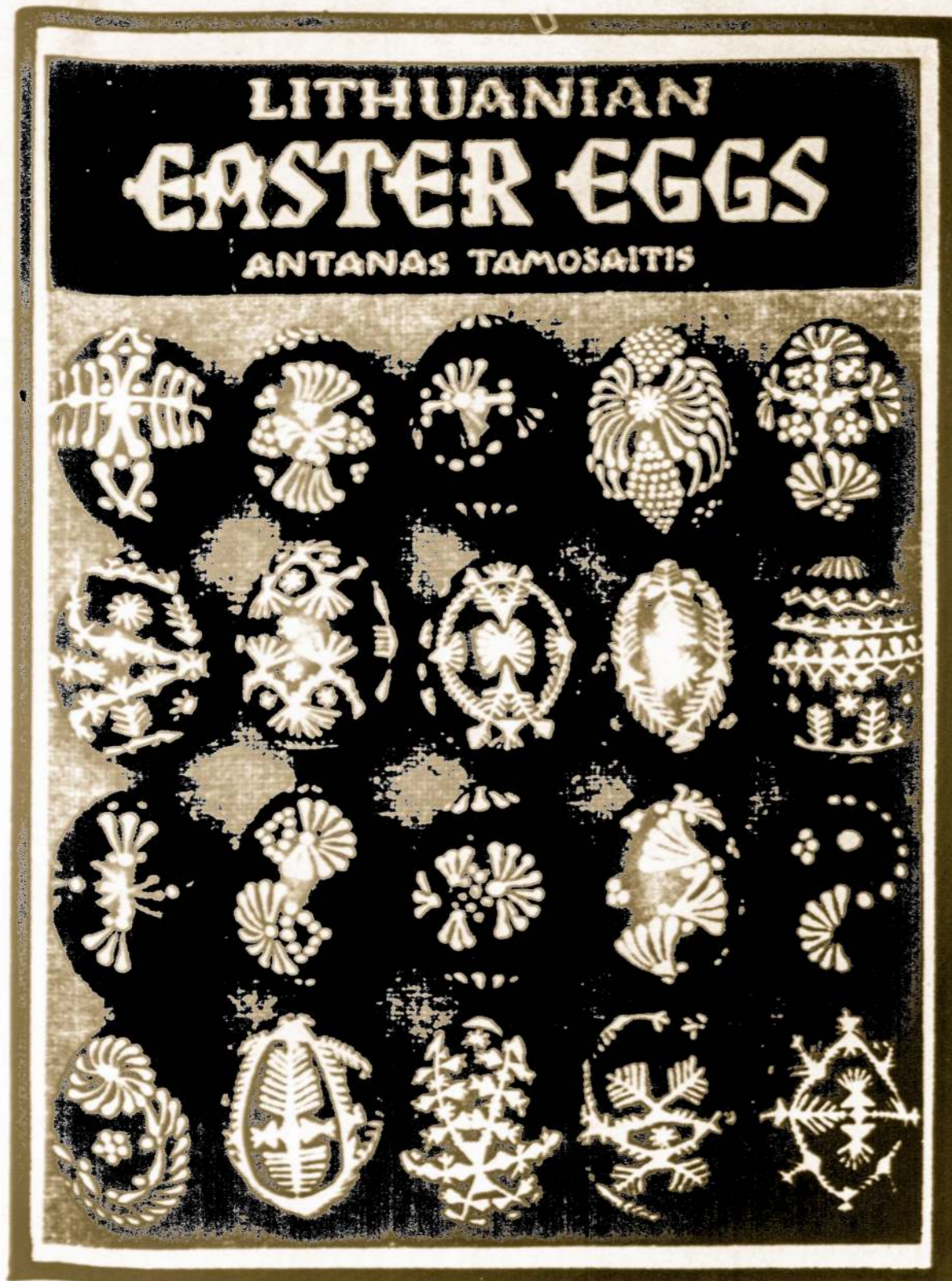
section

EDITOR

Antanas Adomenas
7151 South California
Chicago, Illinois 60629

THE LITHUANIAN FOLK ART INSTITUTE
LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS
L'INSTITUT D'ART POPULAIRE LITHUANIEN
Toronto, Ontario, Canada

c/o 243 South Kingsway
Toronto, Ont
M6S 3V1

LITHUANIAN EASTER EGGS
by Antanas Tamosaitis

This book is the first comprehensive study in English of a very significant form of Lithuanian folk art and will be a rich source of information on Easter egg decorations.

Until the end of the nineteenth century, the Lithuanian Easter egg tradition was little influenced by outside or foreign sources, and managed to retain a certain purity of style. Mr. Tamosaitis looks at these eggs through the eyes of an art critic and finds that they are indeed first-rate peasant creations, standing out because of the lyrical composition, originality and pattern variety of their decorations.

Antanas Tamosaitis is a painter, graphic artist, tapestry weaver and pedagogue. A 1929 graduate of the Art Institute in Kaunas, Lithuania, he wrote and compiled, in the period 1931 to 1939, twelve books dealing with Lithuanian folk art.

After coming to Canada in 1949, he established his studio in Kingston, Ontario and has continued to devote himself to his artistic concerns.

The Lithuanian Folk Art Institute/L'Institut d'Art Populaire Lithuanien was founded in 1977 with the purpose of collecting, researching and preserving Lithuanian folk art, and is federally incorporated as of June 14, 1978. It has previously published a book "The Lithuanian National Costume", co-authored by Mr. Tamosaitis and his wife Anastasia, and is currently completing an educational movie on Lithuanian textile art.

"Lithuanian Easter Eggs" is the second book to be published by the Institute. It is a hard cover publication, 8 1/2" x 11", of 216 pages, containing 80 pages of text with black/white illustrations, and 135 pages of coloured illustrations, for a total of 1870 illustrations of Easter eggs from all over Lithuania.

Retail price in Canada is \$23.00 plus \$1.50 for postage and handling. Canadian school libraries and educational resource centres may order the book at the reduced price of \$19.00 plus postage and handling.

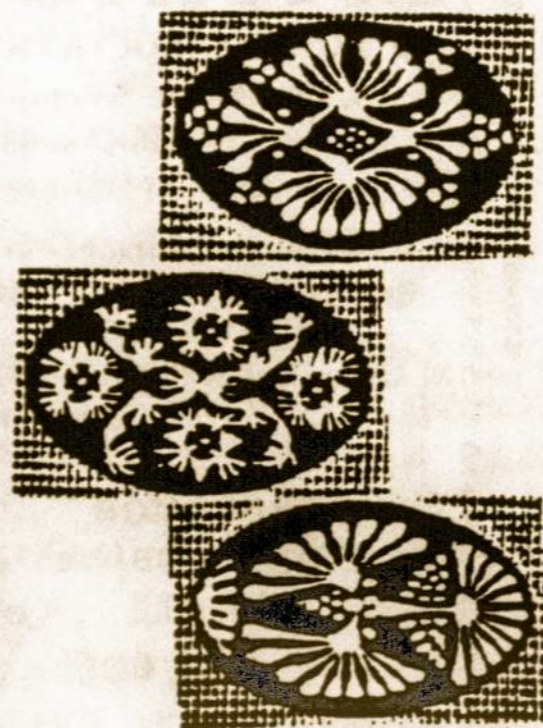
Retail price to U.S. and other countries - U.S. \$19.00 plus \$3.00 for postage and handling.

Send order to:

THE LITHUANIAN FOLK ART INSTITUTE
243 South Kingsway
Toronto, Ontario M6S 3V1
Canada

CONTENTS

- Preparations for Easter and the Easter Eggs
- Scratch-Technique Easter Eggs: Techniques and Patterns
- Batik (Wax-resistant) Easter Eggs: Techniques and Patterns
- Experienced Easter Egg Decorators
- The Principle Easter Egg Motifs
- The Composition of the Easter Egg Pattern
- Easter Egg Patterns Diverging from the Lithuanian Folkloric Tradition
- Peasant Art and the Easter Egg
- St. George's - A Day for Easter Eggs and Sorcery
- The Easter Egg and Gift Giving
- Easter Eggs and the First Day of Easter
- Easter Egg Gatherers
- Easter Eggs and Games
- Eggs and the Easter Egg Art
- Easter Eggs and Easter Egg Superstitions
- The Easter Egg as House Ornament
- Easter Egg Dyeing

THE LITHUANIANS

TODAY
THERE ARE IN LITHUANIA
277 KINDS OF BIRDS
35 KINDS OF MAMMALS
12 KINDS OF AMPHIBIANS
7 KINDS OF REPTILES
WOLVES AND FOXES HAVE INCREASED.
FIRST WORLD WAR DESTROYED
LARGE BIRDS OF PREY, GROUSE,
ELK AND BLACK STORK.

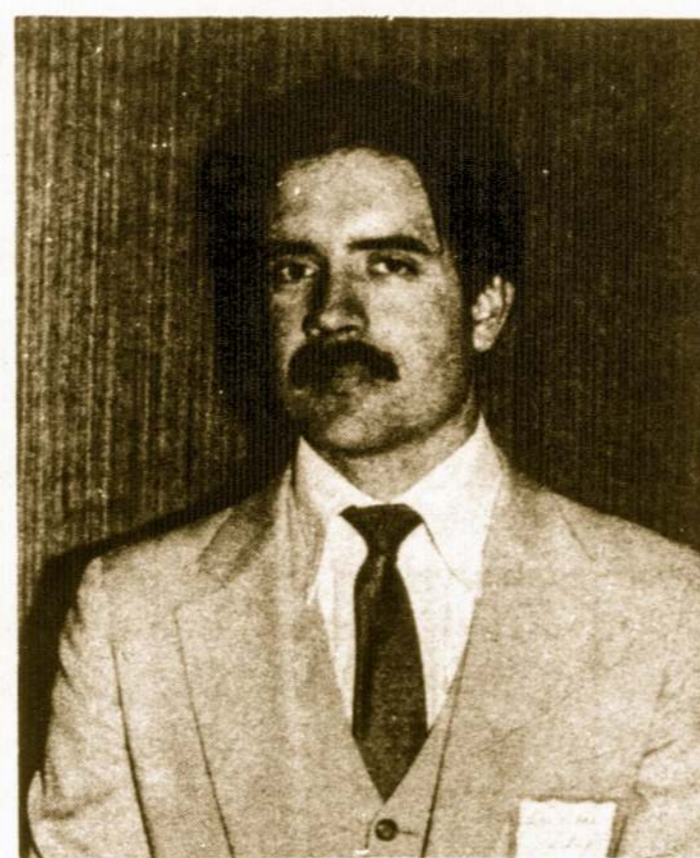
A FEW HUNDRED YEARS AGO
LITHUANIA WAS A REALM OF
IMPENETRABLE FORESTS. BIRDS,
BEASTS AND REPTILES WERE
EVERYWHERE. IT WAS THESE
DENSE FORESTS THAT PRESERVED
THE LITHUANIAN RACE AND
PRESERVED THEIR LANGUAGE AS
THE OLDEST LIVING TONGUE IN EUROPE.

THE TEUTONIC KNIGHTS,
COMING TO PREACH CHRISTIANITY,
WERE AWED BY THE DEAFENING
BIRD CRIES IN THE FORESTS
OF OLD LITHUANIA.

LITHUANIA HAS
3,000 TINY LAKES
COVERING 4,000 SQUARE KILOMETERS OF LAND. AGES AGO
GLACIERS FROM SCANDINAVIA COVERED ALL OF PRESENT LITHUANIA AND LEFT LAKES, BIG BLOCKS OF STONES, AND MORAINES.

From "The Lithuanians" by Anthony D. Yuknis

(To be continued : pages - 4,5,6,7,8,9,10)

LINAS SIDRYS, M.D., an Ophthalmology specialist is a 1977 graduate of the University of Chicago.

A most recent article appeared in the Chicago Catholic on February 11 entitled "Soviet Union sees cross as 'horror.'"

Dr. Sidrys is active in many research and journalistic activities. He has written articles on the subject of Ophthalmology and is on the Board of Editors of Cornea.

He is certified by the American Board of Medical Examiners and the American Board of Ophthalmology.

Dr. Sidrys is a member of the American Academy of Ophthalmology, the Chicago Ophthalmology Society, the American Medical Association, and the Illinois State Medical Association.

(From SCOPE, Holy Cross Hospital bulletin, Chicago, IL.)

"Let's rediscover America ... the America whose rich tradition of generosity began by simple acts of neighbor caring for neighbor"

President Ronald Reagan

Mieli SANDAROS skaitytojai

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratoriui. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi. Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

SUSIPAŽINIMUI
vienas "Sandaros" numeris
siunčiamas nemokamai

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS.....

DAIL. ČESLOVO JANUŠO JUBILIEJINĖ PARODA,

NEW YORK

skirta jo gyvenimo 75 metų ir kūrybinio darbo 50 metų sukaktims paminėti, kovo 19-20 Kultūros Židinyje.

PRISIMENANT ALBINĄ MAČIULIENĘ

PITTSBURGH, PA

Jau praėjo gana ilgokas laikas, kai mirtis išskyrė iš gyvųjų tarpo amžinos atminties Albiną Mačiulienę. Ji mirė birželio 8 dieną, 1982 metais.

Albina Mačiulienė su sūnum Joseph Brazauskas - Brazen.

Giliam liūdesyje paliko sūnų Juozą - Joseph Brazauską - Brazen, kuris gyvena Californijoje, podukrą G. Sway, esančią Valparaiso, Indiana, anūkus ir proanūkus.

A. a. Albina Mačiulienė buvo gimusi 1895 metais, Lietuvoje.

Ji buvo labai veikli visuomenininkė. Priklausė Lietuvių Piliečių Draugijai, Lietuvių Kambario - Pittsburgho Universitete Komitetui.

Ji išbuvo 50 metų išdininke S. L. A. 104 kuopoje ir tiek pat metų išdininke "Sandaros" 36-toje kuopoje.

Ji rėmė visas organizacijas, kurių dirbo mūsų tautos gerovei.

Ji buvo didelė rėmėja Povilo Dargio vedamos Lietuvių Radio Programos Pittsburghe.

Gaila ir skaudu netekus šios didžios ir kilnios lietuvaitės.

Ilsėkis Ramybėje Amžinos Atminties Albina Mačiulienė.

Draugas

Lietuvių Fondo Federalinis Kredito Kooperatyvas

KASOS VALANDOS:

Marquette Parke;
2422 W. Marquette Rd. Treč. 12:00 - 6:00
Chicago, IL, 60629 Sešt. 10:00 - 12:00
Tele. 737-2110

CICERO:
1445 So. 50th Ave. Ketv. 3:00 - 6.00
Cicero, IL, 60650 Sešt. 10:00 - 12:00
Tele. 656-2201

Burr Ridge (Prie Lemonto):
475 Frontage Rd. Ketv. 1:00 - 6:00
Burr Ridge, IL, 60521
Tele. 887-0757

MOKA:

Aukščiausias taupomųjų sąskaitų palūkanas - 8%

Bankai ir Savings & Loans moka 5 1/4 iki 5 1/2%

SKOLINA:

Tik savo nariams, žymiai geresnėms sąlygom negu bankai ar kitos finansinės institucijos.

KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA IKI \$100,000.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

J. Andriaus sudarytą LIETUVOS ŽEMĖLAPĮ,

išleista DEVENIŲ KULTŪRINIO FONDO, galima

įsigyti siunčiant užsakymus (šešis dolerius ir 65

centus pašto išlaidoms) šiuo adresu:

DEVENIŲ KULTŪRINIS FONDAS
P. O. Box 10782
St. Petersburg, FL. 33733

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street
Telef.: Grovehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštė Automobiliams Statyti

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą.

Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje

FRANK ZOGAS
President

MIDLAND SAVINGS

& LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632
Phone 254 4470

Ir 8929 So. Harlem Ave.,
Bridgeview, Illinois 60455
Phone 598 9400

2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

Sąskaitos
apdraustos
iki
\$ 100,000

ST. CATHARINES, ONT., CANADA

ATSISVEIKINJMAS SU A. A. PETRONĖLE POLGRIMIENE

Šių metų sausio 23-24 dienomis Court Street, Dart šerminė buvo perpildyta žmonėmis ne tik kambarys, kuriame pašarvota velionė, bet ir šalutinė salė ir koridorius. Susirinko lietuviai paskutiniam atsisveikinimui - atkalbėt rožančių, kuriam vadovavo pranciškonas kun. Kęstutis Butkus. Paprastai St. Catharines lietuviai parodo daug vieningumo atsisveikindami iš savo tarpo iškeliaujančius amžinybėn ir gausiai susirenka. Tačiau tiek susirinkusių, bent šiuos žodžius rašantis neprisimena. Įprasta galvot, kad dideli skaičiai publikos dalyvauja žymių asmenų laidotuviuose. Nei a. a. Petronėlės nei Petro Polgrimų nenorėčiau rikiuoti į garsenybių eiles. Jie yra eiliniai žmonės, kaip ir daugelis. Skirtumas tik tas, kad jie veiklūs, Petronėlė Lietuvoje priklausė šauliams ir ateitininkams. Kanadoje tos idėjos neatsisakė - priklausė jos vyro Petro suorganizuotam šaulių būriui, SLA 278 kuopai ir visoms kitoms organizacijoms, kurioms ir jos vyras Petras priklausė. P. Polgrimas priklauso visoms organizacijoms ir daug kartų dalyvavęs visų organizacijų valdybose, vis pilnas energijos ir įvairių sumanymų.

A. A. Petronėlė Polgrimienė

Jo gyvenimo palydovė a. a. Petronėlė buvo retai pasitaikančių gabumų šeimininkė - valgių gamintoja, todėl taip ir susiklostė, kad jų namuose būdavo labai dažni įvairūs susirinkimai, pagerbimai - vaišės ir tokiems asmenims kaip Lietuvos Konsului Kanadoje, aktoriui Pilka, aktorei - rašytojai Pūkelevičiūtei ir daugeliui kitų. Per tokią veiklą susidarė ir platesnės pažintys, todėl ir a. a. Petronėlės laidotuviuose dalyvavo žmonių iš Cleveland, Chicago, Hamilton, Toronto ir kitų vietų. A. a. Petronėlei iškeliauvus, Polgrimų namai liks daug tylėsniai.

Petronėlė Polgrimienė gimusi Antanynaite, kilusi iš Marijampolės apskrities, Igliaukos kaimo. Vokietijoje gyveno Liubeke, į Kanadą atvyko 1950 metais, kur susitiko su Petru Polgrimu ir sumainė žiedus. Po laimingo gyvenimo ją pakirto ilgesnė liga ir 1983 m. sausio 22 d. užbaigė šios žemės kelionę. Gedulingos pamaldos vyko sausio 25 d., St. Catharines Angelų Karalienės Kopylčioj, palaidota Mississauga šv. Jono Lietuvių Kapinėse. Liūdesy liko vyras Petras Polgrimas, sesuo Anelė Ališauskienė su vyru Jurgiu Ališausku ir Lietuvoje brolių vaikais. Kanadoj ir Amerikoj daug draugų ir pažįstamų.

Gili užuojauta visiems.

I. Š.

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

BALTIC BAKERY

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES 8%
EARN UP TO

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. - Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

VILTIS PO MIRTIES

4

Paskelbęs mokiniams savo nutarimą, Jėzus vyko į Betaniją, į savo prietelių Mortos ir Marijos namus. Besiartinant, Morta pasitiko jį ir gana nuliūdę, nei nesijaučia laimingais. Jie nesirūpina, nei nesidžiaugia, nebealksta ir nebetrokšta. Apie juos Šventasis Raštas sako: "Gyvieji žino, kad jie mirs, numirusieji gi nieko daugiau nebežino". Mok. 9:5.

Bet miegas turi dar kitą žymią savybę, kuomet mes palyginame jį su mirtimi. Yra tai pasitikėjimas pabusti. Vakare motina paguldo savo mylimą kūdikį lopšyje, sugieda migdančią giesmelę, kol kūdikio akys užsimerkia ir jo smegenys nurimsta ir viską užmiršta. Dabar kūdikis liko be sąmonės ir motina patyloomis apleidžia kambarį, besigėrėdama meile savo mylimam kūdikiui, turėdama viltį sekantį rytą vėl išgirsti linksmą savo kūdikėlio čiauskėjimą. Juk nėra verkimo, nei širdies skausmo, nei liudėsio dėlto, kad kūdikis tik miega ir sekantį rytą pabusti ir vėl pagerins namų nuotaiką.

Apie mergaitę, kuri buvo numirus, Jėzus pasakė: "Mergaitė ne mirus, bet miega". (Mato 9:24) Čia ir vėl Jėzus, panašiai kaip kalbėdamas apie Lozorijų, mirtį pavadino miegu, todėl, kad Kristuje Dievas buvo paruošęs gyvenimą, pabudinimą iš mirties naujosios dienos rytą, Kristaus karaliavimo dienoje, kuri netrukus turi išaušti. Savo mokytiniais Jėzus tarė: "Mūsų prietelis Lozorius miega, bet aš einu jo pabudinti iš miego". (Jono 11:11) Jėzus buvo nutaręs pabudinti Lozorijų iš mirties miego, ir tą nutarimą jis įvykdė, palinksmindamas jo seseris ir visus jo mylėtojus.

J. Gramontas

Adresas - 5421 So. Mozart St.,
Chicago, Illinois, 60632.

Kas domisi, prašome parašyti atvirlaiškį, gausite dovanų įvairių knygelių.

..... (Pr.)

Visi geri lietuviai privalėtų savo namuose turėti LIETUVOS ŽEMĖLAPĮ, kurį sudarė ALGIRDAS GUSTAITIS. Išleido Lietuvos Šiaulių Sąjunga Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugija. Kaina tik 10 dolerių, o persiunčiant brangiau.
Leidėjų adresai Chicago, Illinois:
2417 W. 43rd Street, tel. 312-376-0551
ir
6547 So. Washtenaw Ave
tel. (312)-776-3209

"Nebijok žaibų, nei vėtrų"

Birutės Kemežaitės "NEBIJOK ŽAIBŲ, NEI VĖTRŲ", poezija,
1981, Chicago, IL, 136 pusl.

gaunama pas platintojus, Čikagoje - "Marginiuose", "Gift International" (J. Vaznelj) ir Joną Kavaliauską, 6437 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois, 60629. Cicero - pas J. Skamą, 1625 So. 48th Court, Cicero, Illinois. Knygos kaina su persiuntimu \$ 5.85.